

О.Д. Огуй, д-р філол. наук, професор, А.І. Галіна
(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

СИНТАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ – ДВОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ – НАВЧАННЯ МИСЛИТИ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Пам'яті І.А. Галіна присвячено

У статті розглядаються синтаксичні функції непередикативних словосполучень у побудові розповідного двоскладного речення (РДР) у зв'язку з реалізацією одного з основних принципів методики (ОПМ), сформульованих А. Галіним – навчати мислити іноземною мовою. Для цього доводиться зв'язок категорій мовлення та мислення (поняття /концепт – значення; судження – речення). Враховуючи взаємозалежність категорій мови та мислення, для цілісного освоєння іноземної мови та вивчення мислення на ній необхідно звертатися до основних непередикативних словосполучень, що лежать в основі РДР.

Ключові слова: основні принципи методики навчання іноземної мови (ОПМ); синтаксичні функції; непередикативні словосполучення; розповідне двоскладне речення.

Для глобалізованого світу сьогодення все більш актуальним постає якісне викладання іноземних мов, що ґрунтується на доборі оптимальної методики. Як засвідчує перегляд методичної літератури, ключових методичних сайтів [10; 20], нині відомі наступні методи: "grammar-translational method" (граматико-перекладний метод, широко розповсюджений з XVIII ст. до середини XX ст.); прямий метод (XIX ст.), побудований за принципом «запитання – відповідь» та близький до нього природний підхід (Natural Approach); метод Пальмера (Великобританія, 1920 – 1940 рр., орієнтований на заучування слів і фраз); Situational Language Learning: ситуативний підхід (Великобританія, 1940-1960 рр.), базований на імітації та підстановці; Total-Physical Response: метод повного фізичного реагування діями (TPR: до 1970 р.); метод рольового занурення (відомий як "Sugestopedia" Г. Лозанова: 1970-ті рр.); "Audio-lingual method: аудіолінгвальний метод для повторення почутих зразків (Ч. Фріз, Р. Ладо, США, 1940-1960 рр.); метод соціалізованого навчання (Community Language Learning – CLL); комунікативний метод (з 1970-х рр.). Нині популярними стають ще й TANDEM-метод; драма-педагогіка; метод проєктів; метод навчання когнітивного коду (Cognitive Code Learning) тощо. За проведеним аналізом, як не парадоксально, найефективнішим для засвоєння іноземної мови, її вдалого перекладу виявився граматико-перекладний метод, досить зручний для людей з розвиненим логічним мисленням, для яких природно сприймати мову саме як сукупність граматичних формул. Основним недоліком цього методу є породження так званого мовного бар'єру, оскільки людина в процесі навчання перестає виражати самого себе і не починає мислити іноземною мовою та говорити нею, а лише комбінувати слова за допомогою засвоєних правил.

Головною метою в умовах глобалізованого суспільства залишається намагання вільно засвоїти іноземну мову на рівні мислення [12]. Це вимагає не стільки теоретичного вивчення та опису її функціонування через «глибинний / поверхневий синтаксис» на рівні «competence / performance» (за Н. Чомскі), а й практичного оволодіння її структурами, визначеними нами через словосполучення та речення, що залишалися занедбаними для сучасної методики. З цією метою розглянемо надалі синтаксичні функції словосполучень у побудові двоскладного речення у зв'язку з реалізацією одного з основних принципів методики – навчати мислити іноземною мовою, для чого слід довести зв'язок мови та мислення. Зв'язок категорій мислення та мови (без урахування методичного спрямування) поставав предметом численних досліджень ще від часів Ренесансу – відомі дослідження Рамоса, Р. Декарта, Г. Лейбніца тощо [11], однак вихід у методичну площину так і не відбувся. Викладемо в тезисному вигляді ключові міркування, спираючись на підхід І. Галіна, творчого методиста часів СРСР, який працював у Чернівецькому державному університеті.

1. А. Галін, на нашу думку, досить вдало сформулював і лінгвістично обґрунтував основні принципи методики навчання іноземної мови як засобу спілкування (ОПМ), вивівши їх із закономірностей функціонування мови як природного явища та з основних особливостей мови як засобу спілкування. В їхній основі лежить визначення мови як природного явища: "мова складає собою звукову сигнальну систему, за допомогою якої здійснюється спілкування через обмін думками, що відображають певні ситуації» [4; 5, с. 25 – 26; 6].

Чотири ОПМ формулюються таким чином: "1. Практичне вивчення мови ... має розпочатися з навчання мови в її звуковій формі. 2. Оволодіння іноземною мовою як в усній, так і в письмовій формі вимагає перебудови ... мовного апарату, вимагає постійної дидактично спрямованої артикуляторно-мовної практики. 3. Із самого початку потрібно домагатися такого міцного злиття між новою звуковою оболонкою і думкою, яке б ... забезпечувало практичне функціонування іноземної мови як знаряддя передачі думки. 4. Мовленню іноземною мовою потрібно навчати на типових ситуаціях, реально репрезентованих або зображених за допомогою різних засобів ситуативної наочності [5, с. 26; 6].

Мислення мовою (третій принцип) можна досягти лише «за умови зв'язку між звуковою формою та понятійним змістом». Цей зв'язок стає практично реальним, якщо засвоєні «обидва поєднані елемента: форма (перший і другий принципи) і розумовий зміст, що усвідомлюється на основі реальних або відтворених ситуацій (четвертий принцип)" (виділено нами – О.О., А.Г.). [5, 27], характерних для цієї лінгвокультури.

2. Мислення – найвищий ступінь людського пізнання, процесу відображення об'єктивної дійсності, дозволяє отримувати знання про такі об'єкти і відносини реального світу, які не можуть бути безпосередньо сприйняті на чуттєвому щаблі пізнання [13, с. 851]. Знання, як результат пізнання дійсності, як відображення дійсності в мисленні людини, отримують форму свого вираження у вигляді термінів, що позначають поняття. Термін, що позначає те чи інше поняття й співвідноситься з певним концептом, можна виразити як у формі окремого слова (напр., "мова", "спілкування", "мислення"), так і у формі словосполучення (напр., "навчання мови як засобу спілкування", "мовне мислення", "логічні форми мислення").

Будучи філософськими категоріями, зміст і форма утворюють відносну єдність: сукупність частин цілого визначає зміст, а способом існування і вираження змісту є форма; "в змісті і формах мислення відбивається об'єктивний світ" [13, с. 1237]. У ході історичного розвитку мовного мислення загальні зв'язки і відносини дійсності, що відтворюються свідомістю, "набувають специфічно логічних функцій" і "виступають в якості форм мислення" (поняття, судження і умовисновки, чи силіогізми) (виділено нами – всі О.О., А.Г.) [там же]. За класичною логікою, існують три форми мислення: форми мислення, які отримали термінологічні найменування судження і поняття – це "стійкі структури окремих думок", тоді коли в умовисновку досліджуються "особливі поєднання думок" [9: 574]. Якщо судження і поняття (яке нині активно співвідносять із концептом) є логічними формами мислення, що репрезентують одну закінчену думку, то логічна форма мислення, яка називається умовисновком, є "поєднанням кількох думок", що дозволяє отримати нове знання із наявних думок і відрізняється від поняття і судження тим, що це "форма логічної дії з думками" (підкреслено нами – О.О., А.Г.) [9, с. 268]. Отже, поняття і судження – це форми думки, а умовисновки – це форми логічних дій, логічних операцій з думками [3, с. 4-14]. Судженням називається «така структура чи форма думки, коли відображається наявність або відсутність тієї чи іншої ознаки у предмета»; в судженні ми щось стверджуємо або заперечуємо щодо предмета чи його властивостей [9, с. 268].

3. У своїх лекціях до курсу методики викладання англійської мови в середній школі в Чернівецькому держуніверситеті і в обласному інституті удосконалення вчителів доц. І. Галін застосовував наступну схему (див. рис. 1):

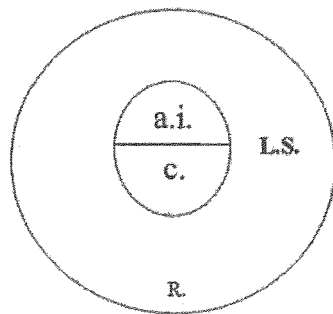

Рис. 1. Концепція знака

В даній схемі відображається взаємовідношення лінгвістичного знака і реальності, чи дійсності. На схемі лінгвістичний знак (англ. linguistic sign, скор. LS) є єдністю форми і змісту – означуючого і означуваного, акустичного образу (англ. acoustic image, скор. Ai) і поняття (англ. concept, скор. – C.), що зауважили ще Аристотель, Дунс Скот та інші мислителі античності та середньовіччя [11]. Ці категорії зображено у вигляді овалу, в якому нерозривно пов'язані між собою дві сторони лінгвістичного знака: акустичний образ, або звукова форма (позначаюче), і поняття, або означуване; реальність, дійсність (англ. reality, скор. R.) зображена у вигляді кола, в якому укладено цей овал – лінгвістичний знак (LS). Відношення між звуковою формою (ai) і означуваним, поняттям, чи концептом (c.) поєднує нерозривний (жорсткий) зв'язок, бо звукова форма (означає) і поняття (означається) є двома складовими, двома елементами одного ідеального об'єкта, яким є лінгвістичний знак (у своїй лінгвокультурі). Відношення між лінгвістичним знаком і реальністю, дійсністю є відношенням зіставлення двох різних сутностей: лінгвістичний знак, що представляє собою єдність означуваного і означуючого – єдність форми і змісту мислення – зіставляються із об'єктивним світом, реальністю, позамовною дійсністю загалом. Категорія «лінгвістичний знак», запроваджена в лінгвістику Ф. де Соссюром [14], вперше позначила структуру словесної думки, що відображає взаємовідношення між звуковою формою мовної одиниці та її понятійним змістом, між мовою і мисленням. «Звукова матерія мови» постає рядом звукових сигналів тільки тоді, коли реципієнт мовленнєвого потоку пов'язує озвучене з певним змістом, властивим для цієї лінгвокультури.

4. Автори навчального посібника "Методика викладання англійської мови в середній школі" (першого посібника з курсу методики викладання англійської мови в середній школі, викладеного англійською мовою) І. Анічков і В. Саакянц вдало сформулювали необхідну умову для навчання учнів навичкам мислити іноземною мовою (фактично як умову для реалізації третього керівного принципу методики навчання мови): з самого початку "одиницею навчання іноземної мови" повинно бути "речення, а не слово" [1, с. 13].

5. Ч. К. Фриз дав таке визначення категорії "речення": "Кожне речення є незалежною лінгвістичною формою, що не включається за допомогою якоїсь граматичної конструкції в будь-яку більшу лінгвістичну форму [17: 20], крім тексту. Твердження, що одиницею навчання іноземної мови має бути речення, а не слово, засноване на тому, що завдяки глибинному синтаксису "первинною формою мислення є речення" (виділено нами – О.О., А.Г.) [8, с. 60], що є незалежною лінгвістичною формою. Саме розповідному двоскладному реченню (РДР) відповідає судження – логічна форма мислення, яка є "первинною формою живого процесу відображення дійсності" [там само] і яка не може існувати без затвердження або заперечення чого-небудь про що-небудь [9, с. 504]. Якщо судження – первинна, первісна форма мислення [9: 398], форма живого процесу відображення дійсності, що репрезентує структуру, яка складається з двох понять ("суб'єкта" і "предиката"), пов'язаних предикативним зв'язком, то поняття як структурний елемент судження є елементарною формою мислення.

Виходячи з тверджень, що первісною формою мислення є речення, що судження і поняття є логічними формами мислення – формами живого процесу відображення дійсності, "стійкими структурами окремих думок", що складають одну завершену думку, а умовивід є формою логічних дій як логічних операцій з думками, "стійкою структурою окремих думок" – «поєднанням декількох думок», що дозволяє отримувати нове знання із наявних думок, робимо висновок про те, що в основі формування мовного (словесного) мислення знаходиться вміння будувати РДР. Призначення питальних і окличних речень полягає в відповідному запиті певної інформації та вираженні спонукання, волевиявлення тощо, тоді як розповідні двоскладні речення, як і судження, висловлюють твердження або заперечення чого-небудь про що-небудь, і їхня структура відповідає структурі судження – логічна форма мислення.

6. Поняття є елементарною логічною формою мислення, оскільки може брати участь у формуванні судження – такої логічної форми мислення, яка володіє структурою, що складається з двох понять ("суб'єкта" і "предиката"), пов'язаних предикативним зв'язком. Розповідному двоскладному реченню відповідає логічне судження [9, с. 504]. Зіставлення структури РДР зі структурою судження показує, що підмет (група підмета) і присудок (група присудка), пов'язані предикативним зв'язком, складають структуру РДР, аналогічну структурі судження, де суб'єкт судження відповідає підлягає (групі підмета), предикат судження відповідає присудку (групі присудка). Аналіз зіставлення РДР – незалежної лінгвістичної форми, що виражає твердження, із

судженням – логічною формою мислення, що має структуру, яка складається із двох понять (суб'єкта і предиката) показує, що підмет (група підмета) і присудок (група присудка) різко відрізняються один від одного за співвідношенням із зіставленими структурними компонентами судження – суб'єктом і предикатом. Головна відмінність полягає в тому, що якою за протяжністю не була б група підмета, вона завжди може бути замінена субститутом [2, с. 22 – 23] – особовим займенником, який, заміщаючи групу підмета, узгоджується з групою присудка в числі і особі.

Слід розрізняти в групі присудка РДР власне присудок, тобто дієслово в особовій формі, що узгоджується із підметом і часто, через властиві дієслову граматичні і лексико-граматичні значення, має той чи інший «доповнювач» (complement) [16: 615], без якого дієслово в особовій формі не було б семантично цілісним. Так, перехідне дієслово вимагає прямого доповнення. Тобто, у випадку застосування перехідного дієслова сам присудок містить у собі і дієслово в особовій формі, і пряме доповнення (напр., *Bill liked the concert*). З метою мінімізації висловлювання, а саме групи присудка, можливе опущення обставин часу, способу дії і місця; цей допоміжний член доповнює – «комплементує» не власне присудок, а все речення, таким чином не будучи обов'язковим елементом структури власне присудка, як напр., *He was there. He was in the room*, де *there* й *in the room* є відповідно обов'язковими елементами структури власне присудків *was there* і *was in the room*. У реченні *Bill liked the concert very much* обставину способу дії *very much* можна опустити без порушення структури власне присудка, в той час як доповнення *the concert* належить до складу власне присудка як його структурний елемент.

7. Ч. К. Фриз здійснив прорив у традиційній граматиці [17], виділивши чотири формальних класи знаменних слів [16, с. 624] – Клас 1, Клас 2, Клас 3, Клас 4, позначивши їх цифрами і зіставивши їх зі структурними місцями, які зазвичай у простому РДР займають підмет, присудок, доповнення та обставина. Ч. К. Фриз висував ідею про "граматику фраз", яка, однак, не знайшла свого втілення. У таблиці 1 показано, в якому відповідно знаходяться виділені Ч. К. Фризом формальні класи знаменних слів: Іменник, Дієслово, Прикметник і Прислівник та структурні місця, займані членами простого РДР англійської мови (див. Табл. 1). Для ілюстрації побудови РДР шляхом заповнення структурних місць "формальними класами слів" (1-им, 2-им, 3-им і 4-им) Ч. К. Фриз вибрав три типи граматичної структури простого РДР, три «рамки» (Frame A, Frame B, Frame C) [17, с. 75-79].

Таблиця 1

Характерні рамкові структури

Form-classes of words	1	2	3	4
Frame A	The concert	was	good	(always)
Form-classes of words	1	2	1	4
Frame B	The clerk	remembered	the tax	(suddenly)
Form-classes of words	1	2	3	4
Frame C	The team	went	-	there

8. Як показує табл. 1, Ч. К. Фриз не застосовував категорії "присудок"; в даному випадку, категорії "складений іменний присудок", бо роз'єднував присудок "*was good*" на дві частини, розміщуючи дієслово *be* в особовій формі ("*was*") на окреме структурне місце в реченні, та надаючи прикметнику "*good*" також окреме місце, в той час як прикметник "*good*", виконуючи функцію предикативного члена складеного іменного присудка повинен знаходитися на тому ж структурному місці, що й дієслово-зв'язка "*be*" в особовій формі (у минулому невизначеному часі, в 3 особі однини), утворюючи разом з дієсловом-зв'язкою в особовій формі власне присудок, який у реченні займає 2-е структурне місце після підмета, що знаходиться на 1-му структурному місці. При цьому слід відзначити, що дієслівне словосполучення "*go there*" формує присудок "*went there*" шляхом трансформації смислового дієслова "*go*" в особову форму в потрібному способі, часі, особі і числі, залишаючи незмінною складову частину присудка, виражену прислівником місця – "*there*". В «Університетській граматиці англійської мови» наводяться сім найпоширеніших типів структур РДР англійської мови, в числі яких дається структура речення *Mary is in the house*, позначена символами SVA, де S – Subject, V – Verb, A – Adverbial, в якій обставинні слова

є обов'язковим доповнювачем присудка – дієслова в особовій формі [18, с. 154]. У таблиці ж даний тип присудка роз'єднаний, в результаті чого синтаксична та семантична єдність даного типу присудка порушується, як і не враховується синтаксична та семантична єдність вихідного дієслівного словосполучення "go there", на основі якого будується присудок пропозиції.

У табл. 2 показано, що присудки "was good", "went there" займають 2-е структурне місце в реченні (див. Табл. 2).

Таблиця 2

Характерні структурні позиції

The structural positions / Sentence frames	Підмет 1	Присудок, 2	Доповнення 3	Обставина 4
Frame A	The concert	was good		(always).
Frame B	The clerk	remembered	the tax	(suddenly).
Frame C	The team	went there.		

Якщо враховувати, що вихідні дієслівні словосполучення – "be good" і "be there" характеризується двома істотними ознаками – семантичною і синтаксичною єдністю і через трансформацію служать для побудови особистих форм дієслів – "was" і "went" – власне присудків, що входять до груп присудків "was good" і "went there" в РДР, то структурна схема РДР в англійській мові, розроблена Ч. К. Фризом, повністю розкриває механізм заповнення структурних місць пропозиції формальними класами слів (1-м, 2-им, 3-им і 4-им).

9. Таблиця 3 (побудована на матеріалі тексту «Quick Work» і «ключових структур» [15, с. 89-90] ілюструє трансформацію дієслівного непередикативного словосполучення у власне присудок, яка необхідна для побудови РДР.

Таблиця 3

Дієслівні структури 1 та дієслівні структури 2

Дієслівні структури 1	Дієслівні структури 2
Vb. N. to Vb. N. ask someone to do something ask him to call at the station Vb. N. want someone; have found something Vb. N. that tell someone that Vb. why N. did something; wonder why they wanted him	be V-ed be found, have been found be V-ed to Vb. N..be asked to do something be asked to call at the station be Vb-ed by N. be wanted by the police be Vb-ed by N. that be told by someone that
замість того, щоб сказати:	Ми можемо сказати:
1. Last Tuesday Ted Robinson received a letter from the local police. 2. In the letter they asked him to call at the station. 3. Ted wondered why the police wanted him but he went to the station. 4. At the station a smiling policeman told him that they had found his bicycle. 5. They picked up the bicycle in a small village four hundred miles away. 6. They are now sending it to his home by train. 7. Tom never expected them to find the bicycle. 8. Someone stole Ted's bicycle twenty years ago when Ted was a boy of fifteen.	1. Last Tuesday a letter from the local police came to Ted Robinson. 2. In the letter he was asked to call at the station. 3. Ted wondered why he was wanted by the police but he went to the station. 4. There he was told by a smiling policeman that his bicycle had been found . 5. His bicycle had been picked up in a small village four hundred miles away. 6. It is now being sent to his home by train. 7. Tom never expected his bicycle to be found . 8. It was stolen twenty years ago when Ted was a boy of fifteen.

10. У таблиці 4 ілюструється властивість таких непередикативних словосполучень (непередикативних фраз), які, характеризуючись лексико-семантичною та структурною цілісністю, є граматичними еквівалентами іменників, дієслів, прикметників і прислівників [7], внаслідок чого мають ті ж функції, що й вищезазначені знаменні частини мови. Л. Блумфільд зазначав, що форми "John" і "root John" виконують в загальному одну і ту ж функцію» [2: 6] і «великі формальні класи в мові описуються ... в термінах класів слів (таких, наприклад, як традиційні «частини мови»), тому що формальний клас словосполучення визначається ... виходячи з характеристики одного або декількох слів, що до в нього входять [2, с. 5].

Таблиця 4

Синтаксичні функції формальних класів знаменних слів і їх граматичних еквівалентів – непередикативних словосполучень

N.	Синтаксичні функції іменника і субстантивного словосполучення	– Підмет – Додаток – іменна частина складного іменного присудку	e.g. The tickets are bought. Miss Green works hard. The latest communication technology makes it easier to do business. It makes it easier to do business. Nodding your head is the normal way to greet someone. His splendid performing classical music wasn't a surprise. Stories about having said or done the wrong thing are well-known. A bad habit she has is not keeping the healthy diet up. Looking before one leaps is an important thing (N. looking before one leaps [21: 539]). e.g. We bought tickets. He brought a bottle of milk. I need something for cleaning carpets. They suggest doing it. He recommended doing lots of research. He has a story about having done the wrong thing. He asks her to pass him that pencil on the table. He asks her to pass him that pencil which is on the table. I see what the problem is. He knows what is to be done. e.g. The man is a lecturer. The man is a really good lecturer. He is the most loved singer in UK. It is one problem with travelling abroad.
Vb.	Синтаксичні функції дієслова (інфінітива) і дієсленого словосполучення	присудок простий дієслівний Присудок складний-іменний: 1) дієслово-зв'язка «be» + N./Adj. 2) дієслово-зв'язка be" + Adj. + the to-infinitive Присудок складний дієслівний – Означення: 1) підмета 2) додатка 3) іменної частини складного іменного присудка Обставина мети	e.g. He worked. He was working in the garden. She has been talking all the time. He shows good taste (Vb. show good taste [21: 552]). He sees how the land lies (Vb. see how the land lies [21: 561]). He knows when to stop (Vb. know when to stop [21: 562]). e.g. The man is a lecturer. The man is a really good lecturer. I am busy. You are absolutely right. e.g. It's difficult to diet. He was dressed to kill (Vb. be dressed to kill [21: 539]). e.g. He is keen to do the work. He is keen to buy it. e.g., I happened to see a photograph. I'm starting to get used to the cold. He stood staring at it. e. g.. Your idea to go to the theatre was good. e. g.. I've got lots of homework to do. I liked his idea to go to the picnic. This is the exercise to be done. e. g.. This music is very relaxing to listen to. It is not easy to get used to being so cold. e.g., To greet someone, they suggest nodding your head. To open a bank account, one needs a passport.

Adj.	Синтаксичні функції прикметника та афективного словосполучення	Іменна частина складного іменного присудка – Означення : 1) підмета 2) додатку 3) іменної частини складного іменного присудка	e. g. I am busy. You are absolutely right. e. g., My daughter goes to school. My six-year-old daughter goes to school. The people living next door are young. The people who live next door are young. e. g., I have a new book. I have Mark Twain's most interesting book. I don't know any of the people present. She is fit to be seen (Adj. <i>fit to be seen</i> : [21: 548]). This is a country whose economy is stable. It's salt that has lost its savour (N. <i>salt that has lost its savour</i> [21: 546]). He's one who sticks at nothing (N. <i>one who sticks at nothing</i> [21: 560]).
Adv.	Синтаксичні функції прислівника та прислівникового словосполучення	– Обставина, що виступає обов'язковим елементом присудка – Обставина, що виступає факультативним елементом присудка – Обставина, що виступає факультативним елементом речення	e. g. He is here. The bottle of milk is on the table. This town is where I lived. e. g., I always enjoy a good film. She laughed in a silly way. e.g. I am writing letters now. The boy ate an apple in the kitchen.

Підводячи підсумки, можна наближено доведеним вважати зв'язок категорій мовлення та мислення (поняття /концепт – значення; судження – речення; умовисновок – текст). Враховуючи взаємозалежність категорій мови та мислення, для цілісного освоєння іноземної мови та вивчення мислення на ній необхідно звертатися до непредикативних словосполучень (непредикативних фраз), які можуть виконувати синтаксичні функції, властиві іменнику, дієслову, прикметнику і прислівнику і бути будівельним матеріалом для РДР. У перспективі необхідно створити словник відповідних словосполучень і ключових РДР, що ляже в основу засвоєння іноземної мови та мислення нею.

Література:

1. Аничков И.Е. Методика преподавания английского языка в средней школе (на англ. яз.) / И.Е. Аничков, В.Н. Саакянц. – М. – Ленинград: Просвещение, 1966. – 268 с.
2. Блумфильд Л. Язык / Леонард Блумфилд. – М.: Прогресс, 1968. – 606 с.
3. Войшвилло Е. К. К вопросу о предмете логики. / Е. К. Войшвилло // Вопросы логики: Сб. науч. тр. – М.: 1955. – С. 4-14.
4. Галин И.А. К вопросу об основных принципах методики обучения иностранному языку как средству общения /И.А. Галин // Некоторые вопросы филологии и методики преподавания иностранных языков. – Ташкент: Фан, 1966. – С. 109-160.
5. Галин И.А. Специфические основные методические принципы обучения иностранному языку как средству коммуникации /И.А. Галин // Поиски оптимальных методов обучения иностранным языкам. Материалы симпозиума. – Вып. 1. – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1968. – С 24- 28.

6. Галин И.А., Характер и содержание основных закономерностей усвоения языка / И.А. Галин // Actes du X-e Congrès international des linguistes. – Vol. IV, Éditions de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie. – Bucarest, 1970. – С. 7.

7. Галина А.И. Грамматическая эквивалентность слова и устойчивого словосочетания / А.И. Галина // Свободные и устойчивые словосочетания [в системе языка и тексте. – Черновиц. ун-т, Черновцы, 1991. Деп. в ИНИОН № 45069, 25.07.91. – 28 с.

8. Клаус Г. Введение в формальную логику / Г. Клаус. – М., 1960. – 506 с.

9. Кондаков Н.И. Логический словарь / Н.И. Кондаков. – М.: Наука, 1971. – 656 с.

10. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.

11. Огуй О.Д. Історія лінгвістичних учень: Конспект лекцій / О. Д. Огуй. – вид. 3. – Чернівці: Рута, 2011. – 56 с.

12. Огуй О.Д., Галіна А. І. Цілісний підхід до розуміння і навчання іноземної мов / О.Д. Огуй, А.І. Галіна // Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету: Зб. пр. – №3 (16) / ред. О.М. Образцова. – Одеса, 2011. – С. 93-97.

13. Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. – 4-е изд. – М.: Сов. энциклопедия, 1988. – 1600 с.

14. Соссюр Ф. Курс общей лингвистики / Ф. де Соссюр. – М., Соцэкгиз, 1933. – 256 с.

15. Alexander L.G. Practice and Progress: An Integrated course for intermediate students / L. G. Alexander. – London: Longman Group Limited, 1973. – 232 p.

16. Carter R., McCarthy M., Mark G. and O'Keeffe A. English Grammar Today: An A-Z of Spoken and Written Grammar. / R. Carter, M. McCarthy., G. Mark and A. O'Keeffe First published 2011. Cambridge: Cambridge University Press, 2011 – 645 с.

17. Fries Ch. C. The Structure of English / Charles C. Fries. – London: Longman, 1957. – 304 p.

18. Murphy R. English Grammar In Use / R. Murphy. – Cambridge: Cambridge University Press, 1988. – 328 p.

19. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. A University Grammar of English / R. Quirk, S. Greenbaum, G. Leech, J. Svartvik // Edited and abbreviated by L.P. Verkhovskaya. – М.: Вышш. школа, 1982. 391 С.

20. Richards J. C., Rodgers, T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Second Edition. / J.C. Richards, T.S. Rodgers. – Cambridge: University Press, 2002. – 269 p.

21. Roget's Thesaurus of English words and phrases. New edition completely revised and modernized by Robert A. Dutch O. B. E. – London & Colchester: Longmans – 1965. – 1309 с.

О.Д. Огуй, А.И. Галина

СИНТАКСИЧЕСКИЕ ФУНКЦИИ СЛОВСОЧЕТАНИЙ – ДВОСКЛАДНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ – УЧЕБА МЫСЛИТЬ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКОМ

В статье рассматриваются синтаксические функции непредикативных словосочетаний в построении двусоставного повествовательного предложения в связи с реализацией одного из основных принципов методики, сформулированных А. Галиным – научиться мыслить на изучаемом иностранном языке. Для этого доказывается связь категорий речи и мышления (понятие – значение; суждение – двусоставное повествовательное предложение (ДПП)). Учитывая взаимозависимость категорий языка и мышления, для целостного освоения иностранного языка и изучения мышления на этом языке необходимо обращаться к основным непредикативным словосочетаниям, которые участвуют в формировании ДПП.

Ключевые слова: основные принципы методики обучения иностранным языкам (ОПМ); синтаксические функции; непредикативные словосочетания; двусоставное повествовательное предложение.

**SYNTACTIC FUNCTIONS of COMBINATIONS of words – DVOSKADNI
SUGGESTIONS are STUDIES to THINK FOREIGN LANGUAGE**

The article deals with the syntactic functions of non-predicative phrases in the construction of the two-part sentence in connection with the realization of one of the basic principles of methodics of teaching foreign languages (BPM), produced by A.I. Galin: learn thinking in the target foreign language. The relationship of the categories of speech and thought (concept, proposition) is being proved here. Having taken into consideration the interdependence of language and categories of thought, it is necessary to refer to the basic non-predicative phrases that are used in the construction of simple declarative two-member sentences for the holistic learning of a foreign language and thinking in it.

Key words: basic principles of methodics of teaching foreign languages (BPM); syntactic functions; non-predicative phrases; two-member sentence.

